

วิทยานิพนธ์เรื่อง	มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการติดฉลากผลิตภัณฑ์ ถั่วเหลืองดัดแปลงพันธุกรรม
คำสำคัญ	ผลิตภัณฑ์ถั่วเหลืองดัดแปลงพันธุกรรม/การติดฉลาก
นักศึกษา	วศวัจน์ ภูมิภัทราคม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.นิสิต อินทมาโน
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2561

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการติดฉลากผลิตภัณฑ์ถั่วเหลืองดัดแปลงพันธุกรรม ในปัจจุบันประเทศไทยมีการนำเข้าถั่วเหลืองดัดแปลงพันธุกรรมจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากเพื่อนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับบริโภค เนื่องจากไม่สามารถผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและชัดเจนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลืองดัดแปลงพันธุกรรม ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทย สหรัฐอเมริกา กลุ่มสหภาพยุโรป และประเทศญี่ปุ่น

จากการศึกษาพบว่า ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 251) พ.ศ. 2545 เรื่อง การแสดงฉลากอาหารที่ได้จากการดัดแปรพันธุกรรม หรือพันธุวิศวกรรม กำหนดว่า ผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลืองที่มีส่วนประกอบที่ได้จากการดัดแปลงพันธุกรรมตั้งแต่ร้อยละ 5 ขึ้นไปของแต่ละส่วนประกอบที่เป็นส่วนประกอบหลักสามอันดับแรก ต้องติดฉลากว่ามีส่วนประกอบที่ได้มาจากการดัดแปลงพันธุกรรม ต่างจากข้อกำหนดของกลุ่มสหภาพยุโรปที่ต้องพิจารณาส่วนประกอบทุกอันดับที่ได้มาจากการดัดแปลงพันธุกรรม หากเกินกว่าร้อยละ 0.9 ขึ้นไปโดยน้ำหนักผลิตภัณฑ์ต้องติดฉลาก นอกจากนี้ประกาศฯ ดังกล่าวยังกำหนดห้ามมิให้ใช้ข้อความว่า ปลอดภัยอาหารดัดแปลงพันธุกรรม หรือข้อความอื่นในทำนองเดียวกัน ซึ่งต่างจากข้อกำหนดของสหรัฐอเมริกาที่กำหนดให้ผู้ประกอบการสามารถระบุข้อความบนฉลากได้ว่า ปลอดภัยอาหารดัดแปลงพันธุกรรม หรือข้อความอื่นในทำนองเดียวกันนี้ หากผ่านมาตรฐานการรับรองตามกฎหมายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารออร์แกนิก ปี ค.ศ. 1990 (Organic Food Production Act 1990)

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการติดฉลากผลิตภัณฑ์ถั่วเหลืองดัดแปลงพันธุกรรม โดยเห็นควรให้กำหนดว่า ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีส่วนประกอบจากถั่วเหลืองดัดแปลงพันธุกรรมเกินกว่าร้อยละ 0.9 โดยน้ำหนักผลิตภัณฑ์ทุกอันดับ ไม่ว่าส่วนประกอบนั้นจะเป็นส่วนประกอบหลักหรือไม่ก็ตาม ต้องติดฉลากแสดงว่ามีส่วนประกอบที่ได้จากการดัดแปลงพันธุกรรม นอกจากนี้ยังควรกำหนดให้ผู้ประกอบการสามารถระบุข้อความบนฉลากได้ว่า ปลอดภัยอาหารดัดแปลงพันธุกรรม หรือข้อความอื่นในทำนองเดียวกันนี้ หากผ่านมาตรฐานการรับรองระบบเกษตรอินทรีย์โดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ทั้งนี้เพื่อให้สิทธิผู้บริโภคในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและชัดเจนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ในการที่จะตัดสินใจเลือกบริโภค และเพื่อเป็นแนวทางเทียบเคียงในการยกร่างกฎหมายที่ใช้บังคับกับการติดฉลากผลิตภัณฑ์ถั่วเหลืองดัดแปลงพันธุกรรมของประเทศไทยให้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

THESIS TITLE	LEGAL MEASURES TO CONTROL THE LABELING OF GENETICALLY MODIFIED SOYBEAN PRODUCTS
KEYWORDS	GENETICALLY MODIFIED SOYBEAN PRODUCTS/ LABELING
STUDENT	WASAWAJ PHUMPATRAKOM
THESIS ADVISOR	DR. NISIT INTAMANO
LEVEL OF STUDY	MASTER OF LAWS BUSINESS LAW
FACULTY	SCHOOL OF LAW
YEAR	2018

ABSTRACT

This research aimed to study the legal measures to control the labeling of genetically modified soybean products. At present, Thailand imports a lot of genetically modified soybeans from abroad for processing into consumer products. We cannot produce sufficiently for domestic consumption which may have an impact on the rights of consumers to receive accurate and clear information about the products in order to make decisions about consuming genetically modified soybean products. Therefore, this research studied the relevant laws of Thailand, the United States, the European Union and Japan.

According to the study, it indicated that Notification of the Ministry of Public Health (No. 251), B.E. 2545, entitled the Labeling of Genetically Modified Foods, or Genetic Engineering which determines that soybean products which contain 5% or more of genetically modified components of each of the three main components. It must be labeled as having components derived from genetically modified organisms. Unlike the requirements of the European Union that all components derived from genetically modified organisms must be considered. If it is more than 0.9% of the weight of the product, it must be labeled. Moreover, the Notification prohibits the use of the message as non-genetically modified food, or other

similar messages. This is different from the US specifications that allow operators to label the message as non-genetically modified food or other similar messages if they have passed the Organic Food Production Act 1990.

This research recommended ways to amend the legal measures to control the labeling of genetically modified soybean products. It is considered that the food products containing genetically modified soybeans that exceeds 0.9% by weight whether that component is a major component or not, has labeling of components derived from genetically modified as a must. It should also allow the operator to specify the message on the label as a non-genetically modified food or other similar messages if they are as a certified organic farming system by the National Bureau of Agricultural Commodity and National Food Standards so as to provide consumers with accurate and clear information about the products they decide to consume. This is a good way to develop the law that applies to the labeling of genetically modified soybean products in Thailand.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้จากความกรุณาและความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์หลายท่าน โดยเฉพาะท่าน ดร.นิสิต อินทมาโน ซึ่งให้ความกรุณารับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อีกทั้งติดตามความคืบหน้าในการทำงานวิทยานิพนธ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย มงคลเกียรติศรี ที่ให้ความกรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณท่าน ดร.วัชรชัย จิรจินดากุล ท่าน ดร.ช้องนาง วิพูนานุพงษ์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งทุกท่านได้สละเวลาอันมีค่ามาดำเนินการสอบวิทยานิพนธ์ ให้ความรู้ คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขงานวิทยานิพนธ์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาของผู้วิจัยที่ได้สนับสนุน ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจในการทำงานวิทยานิพนธ์นี้แก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จลุล่วงได้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม และขอขอบคุณรุ่นพี่ เพื่อน ๆ นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต โดยเฉพาะสมาชิกกลุ่มโต๊ะกลม ที่คอยให้คำแนะนำ สนับสนุนช่วยเหลือเกี่ยวกับการทำงานวิทยานิพนธ์นี้ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ท้ายที่สุดนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณประโยชน์ในทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้วิจัยขอมอบความดีทั้งหมดให้แก่บิดามารดา ครูบาอาจารย์ทุกท่านของผู้วิจัย และหากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับและขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

วศวัจน์ ภูมิภัทราคม

มหาวิทยาลัยศรีปทุม